

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра соціально-економічної географії і регіонознавства
імені Костянтина Немця

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. декан факультету
геології, географії, рекреації і туризму
Катерина КРАВЧЕНКО

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕКРЕАЦІЙНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

рівень вищої освіти	<u>бакалавр</u>
галузь знань	<u>10 Природничі науки</u>
спеціальність	<u>106. Географія</u>
освітня програма	<u>Географія рекреації та туризму</u>
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>
факультет	<u>геології, географії, рекреації і туризму</u>

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму

«27» серпня 2025 року, протокол № 12

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Євгенія ТЕЛЕБЕНЄВА, к. геогр. н., доцент, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Нємця

Програму схвалено на засіданні кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Нємця

Протокол № 11 від «27» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила НЕМЕЦЬ

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Географія рекреації та туризму»

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Юлія ПРАСУЛ

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол № 7 від «27» серпня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Юлія ПРАСУЛ

(прізвище та ініціали)

«_____» _____ 2025 р.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Рекреаційне країнознавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 106 Географія, ОПП «Географія рекреації та туризму».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студентів фахового світогляду стосовно геопросторових аспектів організації, розвитку і функціонування рекреаційно-туристичної сфери світу, розуміння її місця у світовій економіці та її впливу на національну економіку України.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- засвоїти теоретико-методологічні основи досліджень рекреаційно-туристичної сфери світу;
- встановити природні та суспільно-історичні складові світового та національного рекреаційно-туристичного потенціалу;
- проаналізувати характерні риси та особливості геопросторової організації рекреаційно-туристичної сфери окремих регіонів та країн світу;
- виявити основні проблеми та перспективи розвитку рекреаційно-туристичної сфери світу.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	2-й, 3-й
Семестр	
5-й	4-й, 5-й
Лекції	
24 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год. / 16 год.*	6 год.
Лабораторні заняття	
	-
Самостійна робота	
72 год. / 80 год.*	108 год.
Індивідуальні завдання	
	-

* у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Формування загальних та фахових компетентностей: ЗК 06 здатність до проведення досліджень на відповідному рівні; ЗК 07 здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 13 здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; вдосконалювати власне навчання і виконання, включно з розробленням навчальних і дослідницьких навичок, орієнтуватися у світовому й національному географічному науковому просторі в контексті необхідності постійного розширення і актуалізації географічних знань для підвищення професійної майстерності; СК 05 здатність аналізувати склад і будову геосфер, природні, суспільні, зокрема туристсько-рекреаційні об'єкти та процеси на різних просторово-часових масштабах; СК 10 здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси; СК 12 здатність до системного географічного мислення при вивченні територіальних рекреаційних систем, усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною в процесі використання рекреаційно-туристичних ресурсів; СК 14 базові знання з географії рекреації та туризму: об'єктно-предметна область, поняттєво-термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження і використання їх;

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Забезпечення досягнення наступних програмних результатів навчання: ПР 01 знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук; ПР 03 пояснювати особливості організації географічного простору, оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності, застосовувати базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії на рівні, що дозволяє пояснювати природно-географічні явища і процеси; ПР 09 аналізувати склад і будову природних і соціосфер, рекреаційно-туристичних утворень і процесів на різних просторово-часових масштабах; ПР 13 визначати сприятливість природного середовища для організації туристичної та рекреаційної діяльності.

Студенти повинні знати та вміти:

- знати основні поняття, категорії та концепції рекреаційного країнознавства;
- розуміти просторово-часові особливості рекреаційних процесів у світі та в Україні;
- знати природні, історико-культурні, соціально-економічні передумови розвитку рекреаційних територій;
- орієнтуватися у сучасних тенденціях розвитку світового та національного туристично-рекреаційного ринку;
- уміти оцінювати рекреаційні ресурси країни чи регіону з позицій їх туристичної привабливості;
- здійснювати країнознавчий аналіз територій з урахуванням природних і культурних чинників;
- застосовувати методи географічного і туристичного аналізу для визначення рекреаційного потенціалу;

- складати рекреаційно-географічні характеристики країн і регіонів;
- розробляти туристично-рекреаційні маршрути з урахуванням ресурсної бази та потреб різних категорій туристів;
- використовувати картографічні та інформаційні джерела (геопортали, туристичні бази даних, офіційні сайти) для оцінки рекреаційних можливостей територій;
- застосовувати статистичні й геоінформаційні методи у країнознавчих дослідженнях.
- уміти презентувати результати країнознавчих досліджень;
- аргументувати вибір країни чи регіону для аналізу туристично-рекреаційної діяльності;
- усвідомлювати значення рекреаційної діяльності для розвитку суспільства;
- формувати екологічну свідомість і відповідальне ставлення до природних і культурних ресурсів.

1.8. Пререквізити: Фізична географія материків та океанів, Картографія, Географія населення та розселення, Ландшафтознавство, Рекреаційна географія, Екскурсознавство.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1: Рекреаційне країнознавство як наука та навчальна дисципліна.

Поняття, предмет і система курсу «Рекреаційне країнознавство». Методика і функції рекреаційного країнознавства. Програма країнознавчого дослідження. Порівняння і типологія в країнознавстві. Основні типи регіонів і країн світу.

Тема 2: Рекреаційно-країнознавча характеристика Європейського рекреаційного макрорегіону. Загальна характеристика розвитку рекреації та туризму в країнах Європейського макрорегіону. Рекреація і туризм в країнах Західної Європи. Рекреація і туризм в країнах Північної Європи. Рекреація і туризм в країнах Центральної та Східної Європи. Рекреація і туризм в країнах Південної Європи. Рекреаційні ресурси регіону. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

Тема 3: Рекреаційно-країнознавча характеристика Азійсько-Тихоокеанського рекреаційного макрорегіону. Загальна характеристика розвитку рекреації та туризму в країнах Азіатського-Тихоокеанського макрорегіону. Рекреація і туризм в країнах Північної та Центральної Азії. Рекреація і туризм в країнах Східної Азії. Рекреація і туризм в країнах Океанії. Рекреація і туризм в Австралії та Новій Зеландії. Рекреаційні ресурси регіону. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

Тема 4: Рекреаційно-країнознавча характеристика Близькосхідного рекреаційного макрорегіону. Загальна характеристика розвитку рекреації і туризму в країнах Близькосхідного та Південноазійського макрорегіонів. Рекреація і туризм в країнах Південно-Західної Азії. Рекреація і туризм в Туреччині, Ірані, Афганістані, Сирії, Лівані, Ізраїлі, Об'єднаних Арабських

Еміратах. Рекреація і туризм в країнах Південної Азії. Рекреація і туризм в Індії, Пакистані, Афганістані, Непалі, на Мальдівах. Рекреаційні ресурси регіону. Рекреаційні ресурси регіону. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

Тема 5: Рекреаційно-країнознавча характеристика Африканського рекреаційного макрорегіону. Загальна характеристика розвитку рекреації і туризму в країнах Африканського макрорегіону. Рекреація і туризм в країнах Західної Африки. Рекреація і туризм в країнах Південної і Південно-Східної Африки. Рекреація і туризм в країнах Північної Африки. Рекреаційні ресурси регіону. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

Тема 6: Рекреаційно-країнознавча характеристика Американського рекреаційного макрорегіону. Загальна характеристика розвитку туризму в країнах Північної Америки (США, Канада). Загальна характеристика розвитку туризму в країнах Латинської Америки. Рекреація і туризм в країнах Центральної Америки. Мексика. Багамські острови. Рекреація і туризм в країнах Карибського басейну. Рекреація і туризм в країнах Південної Америки. Бразилія. Аргентина. Рекреаційні ресурси регіону. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
Тема 1. Рекреаційне країнознавство як наука та навчальна дисципліна.	14	2				12	19	1				18
Тема 2. Рекреаційно-країнознавча характеристика Європейського рекреаційного макрорегіону.	24	6	4			14	21	1	2			18
Тема 3. Рекреаційно-країнознавча характеристика Азійсько-Тихоокеанського рекреаційного макрорегіону.	22	4	4			14	20	1	1			18
Тема 4. Рекреаційно-країнознавча характеристика Близькосхідного рекреаційного макрорегіону.	18	4	2			12	20	1	1			18
Тема 5. Рекреаційно-країнознавча характеристика Африканського макрорегіону.	20	4	2			14	20	1	1			18
Тема 6. Рекреаційно-	22	4	4			14	20	1	1			18

країнознавча характеристика Американського рекреаційного макрорегіону												
<i>Усього годин</i>	<i>120</i>	<i>24</i>	<i>16*</i>			<i>80*</i>	<i>120</i>	<i>6</i>	<i>6</i>			<i>108</i>

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин ДФН	Кількість годин ЗФН
1	Оцінка рекреаційного потенціалу Європейського рекреаційно-туристичного макрорегіону.	4	2
2	Оцінка рекреаційного потенціалу Азійсько-Тихоокеанського рекреаційно-туристичного макрорегіону.	4	1
3	Оцінка рекреаційного потенціалу Близькосхідного рекреаційно-туристичного макрорегіону.	2	1
4	Оцінка рекреаційного потенціалу Африканського рекреаційно-туристичного макрорегіону.	2	1
5	Оцінка рекреаційного потенціалу Американського рекреаційно-туристичного макрорегіону.	4	1
	<i>Разом</i>	<i>16*</i>	<i>6</i>

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин ДФН	Кількість годин ЗФН
1.	Опрацювання літературних джерел за темою: «Вивчення теоретичних основ рекреаційного країнознавства у працях сучасних науковців. Ознайомлення з типологією рекреаційних макрорайонів світу», підготовка до практичної роботи: - сутність поняття «рекреаційне країнознавство»; - класифікація рекреаційних ресурсів. - регіональний поділ світу на туристсько-рекреаційні регіони.	12	18
2.	Опрацювання літературних джерел за темою: «Рекреаційний потенціал країн Європи», підготовка до практичної роботи: - загальна характеристика розвитку рекреації і туризму в країнах Європи; - особливості рекреаційних ресурсів та характер рекреаційної спеціалізації; - потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків; - рекреаційні центри.	14	18

3.	Опрацювання літературних джерел за темою: «Рекреаційний потенціал країн Близького Сходу», підготовка до практичної роботи: - загальна характеристика розвитку рекреації і туризму в країнах Близького Сходу; - особливості рекреаційних ресурсів та характер рекреаційної спеціалізації; - потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків; - рекреаційні центри.	14	18
4.	Опрацювання літературних джерел за темою: «Рекреаційний потенціал країн Азії», підготовка до практичної роботи: - загальна характеристика розвитку рекреації і туризму в країнах Азії. - особливості рекреаційних ресурсів та характер рекреаційної спеціалізації; - потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків; - рекреаційні центри.	12	18
5.	Опрацювання літературних джерел за темою: «Рекреаційний потенціал країн Центральної та Південної Африки» підготовка до практичної роботи: - загальна характеристика розвитку рекреації і туризму в країнах Центральної та Південної Африки. - особливості рекреаційних ресурсів та характер рекреаційної спеціалізації; - потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків; - рекреаційні центри.	14	18
6.	Опрацювання літературних джерел за темою: «Рекреаційний потенціал країн Центральної Америки. Рекреаційний потенціал країн Карибського басейну. Рекреаційний потенціал країн Амазонії», підготовка до практичної роботи: - загальна характеристика розвитку рекреації і туризму в країнах Центральної Америки. - особливості рекреаційних ресурсів та характер рекреаційної спеціалізації; - потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків; - рекреаційні центри.	14	18
Разом		80*	108

***Примітка:** При виконанні завдань необхідно використовувати рекомендовану основну і допоміжну літературу та інформаційні ресурси в Інтернеті, наведені у робочій програмі навчальної дисципліни*

6. Індивідуальне завдання

Програмою не передбачено

7. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративні,
- репродуктивні,
- проблемного викладу,

- частково-пошукові,
- дослідницькі методи

У разі подовження воєнного стану, пов'язаного зі збройною агресією проти України, та обумовленою цим складною безпековою ситуацією в Харківській області та місті Харків заняття проводяться дистанційно в форматі відеоконференції (платформи Zoom, Google Meet – на вибір студентів і з урахуванням обмеженості використання платформ). Консультації індивідуальні та групові відбуваються з використанням месенджерів.

8. Методи контролю

- Усне опитування (індивідуальне, комбіноване, фронтальне);
- Перевірка практичних робіт;
- Тестове опитування та письмовий контроль;

Курс «Рекреаційне країнознавство» створений і відкритий для студентів на навчальній платформі Moodle. Всі види контролю проводяться й оцінюються на цій платформі.

Підсумкова (екзаменаційна) контрольна робота проводиться в письмовій формі. У разі проведення заліку в дистанційній формі використовується LMS платформа «Moodle» з автентифікацією здобувача у режимі відеоконференції. Використовуються технічні і програмні засоби, які дозволяють забезпечити аудіо- і відеофіксацію.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, всі контрольні заходи мають проводитися з обов'язковим дотриманням студентами вимог академічної доброчесності. Якщо академічну недоброчесність виявлено при проведенні поточної або підсумкової контрольних робіт, то оцінка за виконання роботи має бути знижена до 0 балів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Іспит	Сума
ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	ПЗ 4	ПЗ 5				
8	8	8	8	8	20	60	40	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

ПЗ 1, ПЗ 2, ... – практичне заняття

Практичне заняття 1-5 – 8 балів:

- виконання практичної роботи – 5 балів;
- захист роботи, відповіді на запитання, участь у дискусії – 3 бали.

Максимальну кількість балів (8 балів) здобувач отримує за умови, якщо завдання виконані повністю та правильно на основі глибоких знань теорії та застосування методики дослідження, продемонстровано творчий підхід до розкриття питання, зауваження до виконаних завдань відсутні. Високі бали (5-7 балів) здобувач отримує за умови, якщо завдання виконані вчасно та повністю, містить несуттєві недоліки, знання достатні. Якщо завдання виконано частково, висновки не аргументовані, у роботі зустрічаються суттєві помилки, знання поверхові або фрагментарні здобувач може отримати бали у діапазоні (4-1 бал). Якщо робота не здана оцінюється у 0 балів.

Контрольна робота, передбачена навчальним планом – 20 балів:

- питання, що передбачають розгорнуті відповіді – 4 *5 бали.

Підсумкова (екзаменаційна) робота – 40 балів:

- питання, що передбачають розгорнуті відповіді – 4 *10 балів.

Максимальну кількість балів (5 та 10 балів відповідно для поточної та підсумкової контрольної роботи) здобувач отримує за умови, якщо питання розкрито повністю та правильно на основі глибоких знань теорії та практики, продемонстровано творчий підхід та висловлені аргументовані власні думки. Високі бали (3-4 та 5-9 балів відповідно для поточної та підсумкової контрольної роботи) здобувач отримує за умови, якщо питання розкрито повністю, але містить несуттєві недоліки, продемонстровані достатні знання. Якщо питання розкрито частково, думки не аргументовані, у роботі зустрічаються суттєві помилки, знання поверхові або фрагментарні здобувач може отримати 1-2 та 1-4 балів відповідно для поточної та підсумкової контрольної роботи). Якщо відповідь відсутня – 0 балів.

Здобуття неформальної освіти за даною навчальною дисципліною не передбачено.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2001. – 395 с.
2. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: навчальний посібник для вузів: / Віталій Вікторович Безуглий. - К.: Академія, 2005. – 703 с.
3. Герасимчук З. В., Коленда Н. В., Черчик Л. М. Регіональна політика розвитку рекреаційного природокористування: механізми формування та реалізації / Луцький держ. технічний ун-т. – Луцьк: Надстир'я, 2007. – 172 с.
4. Горлачук В. В., В'юн В. Г., Сохнич А. Я., Качурець І. С. Сучасні проблеми управління землями природно-заповідного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення. – Л.: НВФ "Українські технології", 2002. – 192 с.
5. Грейда Н. Б., Чижик В. В. Основи рекреаційного районування: Метод. вказівки для студ. Ін-ту фіз. культури та здоров'я / Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки; Інститут фізичної культури та здоров'я. – Луцьк: РВВ "Вежа" Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2004. – 40 с.
6. Ільїна О.В. Туризм. Рекреаційна географія: Поняття і терміни / Луцький ін-т розвитку людини Відкритого міжнародного університету розвитку людини "Україна". – Луцьк: Терен, 2004. – 104 с.
7. Кравченко Наталія Олександрівна. Рекреаційне господарство Полісся: сучасний стан та перспективи розвитку. – Ніжин: МІЛАНІК, 2007. – 172 с.
8. Парфіненко А. Ю. Туристичне країнознавство: навч. посібник. – Харків : Бурун Книга, 2009. – 288 с.
9. Смаль І. В. Рекреація і туризм: короткий тлумачний словник термінів і понять / Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2006. – 80 с.
10. Смаль І. В. Основи географії рекреації і туризму / Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин : Видавництво НДПУ ім. Миколи Гоголя, 2004. – 264 с.

11. Тімець О. В., Совгіра С. В. Основи рекреаційної географії. Природа, ресурсний потенціал регіонів: Навч. посіб. для студ.-геогр. пед. ун-тів. – К.: Науковий світ, 2005. – 254 с.
12. Черчик Л. М. Оцінка рівня привабливості розвитку рекреаційного природокористування для регіонів України / Луцький держ. технічний ун-т. – Луцьк: Видавничий центр ЛДТУ, 2006. – 120 с.
13. Юткін В. М. Організаційно-економічний механізм розвитку рекреаційного комплексу Причорномор'я. – К. : ЗАТ "НІЧЛАВА", 2003. – 150 с.
14. Ярмоменко С. Г. Туристичні ресурси України: навч. посібник. Одеса: Олді Плюс, 2021. 472 с.

Допоміжна література

1. Алешугіна Н. О., Зеленська О. О., Смаль І. В. Основи туристичного країнознавства: опорний конспект у таблицях і схемах: навч.-наочн. пос. / За ред. І. В. Смалья. Ніжин: видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010.
2. Все про світ: Країни. Прапори. Герби: Енциклопедичний довідник /відп. за випуск М. Ілляш. Київ: Школа, 2001.
3. Дахно І. І. Країни світу: Енциклопедичний довідник. Київ: Мапа, 2004.
4. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. Київ: Знання, 2008.
5. Країни і народи: Азія. Африка. Америка. Австралія: Дит. енцикл / Л. О. Багрова. Київ: Школа, 2002.
6. Корж Н. В., Басюк Д. І. Управління туристичними DESTINATION: підручник. – Вінниця: ПП «ТД Едельвейс і К», 2017. – 322 с.
7. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). – К.: Альтерпрес, 2002.
8. Масляк П. О. Країнознавство. Київ: Знання, 2008.
9. Правик Ю. М. Маркетинг туризму: підручник Київ: Знання, 2008. 303с.
10. Пучентейло П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 344с.
11. Скляренко В. М. Країни світу. Африка. Харків: Фоліо, 2006.
12. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності. Підручник Київ: Грамота, 2006. 264с.
13. Тимошенко І. І. Маркетинг туризму: навч. посіб. Київ: Вид. Європ. ун-ту. 2006. 324с.
14. Федорченко В. К., Мініч І. М. Туристський словник-довідник. Навчальний посібник. – К., 2000.
15. Sahin, M.T., Telebienieva, I., Kliuchko, L., Tiba, A., Golijanin, J., Kobylin, P. (2024). Involvement of Military Brownfields for Tourism: The Case of Ukraine and Turkey. In: Morar, C., Berman, L., Erdal, S., Niemets, L. (eds) Achieving Sustainability in Ukraine through Military Brownfields Redevelopment. NATOARW 2023. NATO Science for Peace and Security Series C: Environmental Security. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-024-2278-8_25
16. Sari, C., Sehida, K., Çakir, G., & Telebienieva, I. (2023). Features of the local community involvement in the social tourism development (case study – Serik district, Antalya, Turkey). Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University, Series "Geology. Geography. Ecology", (59), 221-236. <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2023-59-16>
17. Телебенєва Є., Перепелиця Є. Міські зелені зони як основа покращення якості життя населення в аспекті стійкого розвитку. Регіон – 2023: стратегія оптимального розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 20 жовтня 2023 р.) / Гол. ред. колеґії Л.М. Немець. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023. с. 144-147.
18. Телебенєва Є. Ю. Рекреаційне країнознавство: дистанційний курс [Електронний ресурс] / Є. Ю. Телебенєва // Центр підтримки цифрового навчання навчального відділу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна – Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6954>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Державне агентство туризму і курортів України	www.tourism.gov.ua
2. ЮНЕСКО: Організація ООН з питань освіти, науки, культури	whc.unesco.org
3. ООН (статистичний відділ): Статистика міжнародний туристичних потоків	http://data.un.org
4. Міждержавні економічні порівняння країн світу	www.nationmaster.com
5. Туристична он-лайн бібліотека	https://tourlib.net/ua/
6. Картографічна онлайн-енциклопедія природоохоронних територій світу	https://www.protectedplanet.net/en
7. Система он-лайн замовлення туристичних послуг	www.booking.com
8. Система он-лайн замовлення туристичних послуг	www.expedia.com
9. Географ: Інформаційний портал	http://www.geograf.com.ua/
10. Музейний портал	https://museum-portal.com/
11. The Statistics Portal	https://www.statista.com/
12. World Tourism Organization UNWTO	www.unwto.org
13. Eurostat	https://ec.europa.eu/eurostat/